

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ:

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.

sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín,
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Ozbijanie ľudu o jeho práva.

Napísal: Karol Huszár, krajinsky vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho.

Mungovská strana víno, pečienky a judáške banknoty rozdávala voličom pri posledných voľbách. Toto však nebolo by ešte zklátilo široké vrstvy ľudu, keby mungovski kandidáti v ich programných rečiach ľuďom neboli nasľubovali celú kopu všeliakých iných vecí. Jedon sľuboval viacej ako druhý. Voličom sľubovali nielen dobré cesty, pasienky, semeno na siatie, drevo zadarmo, školu, štátnu podporu, mosty, kostol, okresné slúžnovské úrady, lež k tomu na rádš ešte aj **všeobecné, priame volebné právo s tajným hlasovaním.**

Z wertheimských pokladníc vybrané peňaze pokradli hlavní korteši. Pobalamútení voličia dostali trochu kyslého vína a smradlavej pálenky. Tých niekoľko judáških bankoviek, ktoré jednomu-druhému strčili do ruky, pre zvýšené vojenské výdavky, v podobe daní už zcela vycicali z ľudu falošní mungovci.

Slúbené semeno na siatie požraly myši.

Za pasienky voličia aj včul musia platiť.

Stromky na sadenie stoja peňaze ako predtým.

O autonomii katolíkov neni ani chýru ani slychu.

Verejné cesty sú horšie ako boly.

Slúbené mosty visia v povetří.

Po celej krajine nastala len tá jedna zmena, že následkom ľahkovernosti a zaslepenosti podplatených voličov. mungovski páni hrdúsia a tyrannizujú ľud po všetkých stranách a zničili tisícročnú ústavu Uhorska.

Poostával ešte jedon sľub! Sľub totiž rozšírenia práv ľudu! Voličia všestranne čakali na uskutočnenie ľudového parlamentu, aby v práci zákonodarstva účasť brať mohli všetky vrstvy pracujúceho obecnstva a nie len spoločnosť sprisahanych liberálnych pánov. **Toto všeobecné volebné právo Ladislav Lukács rozhodne sľúbil v jeho programnej reči, ktorú povedal v Baňskej Kremnici.** Toto očakával, na toto súrne nalieha ľud po všetkých stranách krajiny, bo včul už v riadení osudov krajiny slovo chcú mať aj malí ľudia a nielen pánstva, fabriky, banky, židovskí millionári atď.

Lukáčsova vláda i z ohľadov statočnosti povinná je previesť tento zákon. Miesto toho čo sa stalo? V tej porade mungovskej strany, v ktorej na miesto odstúpivšieho, bez ostroh a so špinavým ručníkom, rytiera Dezidera Perczela, s divým oduševnením za predsedu vyvolili grófa Karola Khuen-Héderváryho, pred viacej sto zavíjajúcimi mungami, o **krajinských vyslancoch, ktorí opustili mungovskú stranu, toto povedal ministerpredseda Lukács:**

... a aby na ďalej ostali v našej strane, v tom udajne hatil ich len ten sľub, ktorý dali svojim voličom; prosím za odpustenie, takéto sľuby dľa mojej mienky vôbec ani nejestvujú. Bo na to ani myslieť nemožno, že by proti lepšiemu presvedčeniu daný akýkoľvek sľub aj vyplnený byť musel, z druhej strany presvedčený som, že vyplnenie tých sľubov na škodu by bolo krajine. Taký sľub vôbec ani neslobodno zadržat' a ani nemožno žiadať zadržanie takého sľubu a taká žiadosť neni oprávnená!

Mohli by sme vykriknúť: hľa, takto vyzerá tá mungovská strana! Tak zretedelne a úprimne ešte nikdy nikto nevyslovil úsudok o tom, v akom duchu spravujú mungovskú politickú stranu a nemravnosť vládnej strany s toľkým cinizmom ešte nikto neoznačil, ako to urobil jej vodca a veliteľ. Veď ako keby to bol chcel povedať Lukács:

— **Mungo! Čo si sedliakovi sľúbil. to nemusiš vyplniť. Podplatený ľud treba oklamať.**

Hľa milí bratia, ak ďaleko ste prišli, že ste ľahkomyselne na lep sadli mungom!

Sľúbili všeobecné priame volebné právo a včul shotovili taký volebný zákon, **dľa ktorého poriadny občan napozatým ešte ťažšie môže byť voličom ako posial.**

Pohliadnime ale dopodrobna ako vyzerá toto **nové veľké klamstvo**, ktoré proti ľudu zpáchať zamýšľajú Lukács a Tisza.

V Uhorsku nachodí sa 4,251.348 mužských ktorí vyplnili 24 rok života. Z týchto, dľa volebného zákona, ktorý vymysleli Lukács a Tisza, len 1,868.172 mali by mať právo k hlasovaniu, lež aj to len na papieri.

V prvom rade a predovšetkým každý, kto chce mať právo k hlasovaniu, osobne musí ísť pred patričnú kommissiu, aby bol vpísaný do volebného menoslova.

Že tie kommissie, ktoré zostavujú volebné menoslovy, ako figľujú, aby zo 4 millionov hlasovacie právo dostalo len 1,868.172 ľudí, to vidno z nasledujúceho:

Z volebného oprávnenia vyhodí ponajprv 1,232.321 analfabetov, totiž ľudí, ktorí nevedia čítať a písať.

Medzi týmito je 35 % Maďarov, 8.3 % Slovákov, 4.4 % Nemcov, 39 % Rumunov, 5.5 % Rusniakov, 0.9 % Horvátov, 3.6 % Srbov, 3.2 % bunevácov a 10% priemyselníctva, obchodníctva a robotníctva.

Z volebného oprávnenia ďalej vyhodí všetkých mužských medzi 24 a 30 rokom života, jestli neodstavili 8 stredných škôl. Počet takých o volebné právo ozbijaných obnáša 799.463. Toto je skutočné ozbijanie zvláste triedy robotníckej.

U nás robotníci priemerne dosiahnu len 40—42 rok života. Do 24 roku každý povinný je zados učini svojej vojenskej povinnosti. V

26. roku života ľudia môžu byť porotci pri súdoch, ku hlasovaniu ale oprávnení majú byť až vtedy, keď sú 30 rokov starí. Toto je ozaj absurdum!

Mužských občanov v 30. roku, čo vedia čítať a písať, v krajine je 2,367.932.

Z týchto Lukács a Tisza, jedným slovom mungovská vláda len 1.8 million pripustiť chcjú ku hlasovaniu. Dosiahnúť zamýšľajú to takým spôsobom, že od hospodárov žiadajú daňový cenzus. od robotníctva ale cenzus času, v ktorom stoja v práci. Takýmto riadom o hlasovacie právo ozbiájajú *pol milliona* takých robotníkov, ktorí u jedného a tohoistého zamestnávateľa nepretržene nepracujú cez 5 rokov a takých hospodárov, ktorých daňový cenzus nedosiahne 20 korún.

Dorábateľov plodín, ktorí zaplnili 24. rok života v krajine je 2,692.303. Z týchto posial hlasovacie právo mali 682.884. Napozatým ku hlasovaniu pripustení majú byť počtom 1,001.199. *O hlasovacie právo ozbijaní majú byť jeden million 600 tisíc, teda 62 procentov hospodárskych dorábateľov plodín.*

V banníctve, priemyselníctve a v obchodníctve 24. rok vyplnili 1,053.893. Hlasovacie právo z nich mali posial 247.973. Napozatým volebné právo dostal majú 565.750. *O volebné právo teda mungovci ozbiájajú chcú 488 tisíc banníkov, priemyselníkov, obchodníkov a robotníkov.*

Vo verejných službách a v slobodnom zamestnaní posial účinkovalo 178 tisíc mužských. Z týchto doteraz volebné právo mali 100 tisíc ľudí. Dľa mungovského volebného zákona hlasovacie právo dostať majú 136 tisíc. *O volebné právo ale ozbijané má byť 41 tisíc verejného a súkromného úradníctva.*

Z triedy majiteľov domov a kapitalistov volebné právo malo posial 28 tisíc. *Dľa mungovského zákona volebné právo dostať má 39 tisíc majiteľov domov a kapitalistov.*

Z domovej čelade a z domového robotníctva volebné právo Lukács a Tisza udelia len 11 tisícom, *o volebné právo ozbiájajú ale 112 tisícov.*

Následkom toho, že isté triedy občianstva volebné právo dostať majú nie 24., lež v tridsiatom roku života, hlasovacieho práva mungovci ozbiájajú:

Z poľných hospodárov	89 tisíc
« pomocných rodinných členov	143 «
« hospodárskej čelade	62 «
« hospodárskeho robotníctva	158 «
Zo samostatných priemyselníkov	44 «
« « obchodníkov	11 «
Z banníkov	12 «
« priemyselných robotníkov	113 «
« obchodných pomocníkov	13 «
Zo železničného robotníctva	25 «

Zo 771 tisíc poľnohospodárskeho robotníctva, mungovci volebné právo chcú dať len 95 tisícom.

Zo 493 tisíc priemyselného robotníctva len 192 tisíc majú dostať volebné právo, vytvorenie však, zamestnávateľmi nasnované aj všetkých týchto pozbaviť môže hlasovacieho práva.

Toto hľa je to veľké klamstvo, ktoré Lukács, Tisza a celá mungovská strana zpáchajú idú proti najsvätejším právam ľudu. Preto dolu s nimi za každú cenu! **Ku dosiahnutiu tohoto cieľu nech teda ku spojeným stránkam opozície a v prvom rade ku kresťanskej ľudovej strane pripoji sa každý statočný človek.**

Konferencia biskupského sboru Uhorska.

Najdostojnejší pán knieža-primas Uhorska, jeho excellencia dr. Ján Csernoch osvietených pánov biskupov latinského a grécko-katolíckeho obradu na 22. januára ku konferencii svolal do ústredného semeníša v Budapešti. Za predsedníctva najdostojnejšieho pána knieža-primasa na konferencii súčasťnili sa všetci osvietení páni biskupi Uhorska. Konferenciu zahájil najdostojnejší pán knieža-primas Uhorska s pozdravením prítomných a oznámil zmeny, aké v novšom čase nastaly v biskupskom sbore. V prvom rade oznámil poďakovanie sa knieža-primasa kardinála Klaudia Vaszaryho a vyzdvihol jeho veľké zásluhy na poli cirkevného a verejného života. Na jeho návrh konferencia uzavrela, že kardinála Vaszaryho pozdraví v prípise, ktorý mu najbližšie odovzdať má deputácia biskupského sboru. Potom v mene biskupského sboru vesprímsky biskup kardinál barón Karol Hornig pozdra-

vil nového knieža-primasa, ktorý za pozdrav v dlhšej reči ďakoval.

Prvým bodom denného poriadku bola otázka autonómie. Osvietení páni biskupi dôkladne pojednávali hotovú už predlohu vlády, o katolíckej autonómii a svoju mienku o nej písomne sdedia. Konferencia uzavrela, že z tejto príležitosti posúri čím skoršie uskutočnenie katolíckej autonómie.

Zatým konferencia pojednávala otázku kongruy, sriadenia platu náboženských učiteľov a profesorov náboženstva na stredných školách a o iných otázkach výučby.

V pokračujúcej konferencii 23. januára osvietení páni biskupi pojednávali o viacerých cirkevnosprávnych otázkach, po čom najdostojnejší pán knieža-primas Uhorska zakľúčil konferenciu.

Kto boli majstri Tiszoví?

V našej snemovni rôzni predsedovia viedli pojednávania, lež ani jedon nie tak, ako Štefan Tisza. Od koho sa on naučil tomu remeslu? Od predošlých predsedov nie a tým menej od cudzozemských, bo inde ani za deň by netrpeli v predsedníckom kresle takého násilníka a surrovca, aký je Tisza. Predsa však Tisza sám od seba neprišiel na to, ako možno odpor opozičných stránok zlomiť aj vtedy, keď oni bránia slobodu Uhorskej krajiny.

Tiszovi za vzor slúžili naši chýrni volební predsedovia. Pamätajme na bánfické a na Hédeváryho voľby. «Kresťan» obšírne opísal tie ukrutnosti, tie zbojstvá a švindlerstva, ktorých dopustili sa istí pánski gazemheri pre ktoré však ani pred súd nepostavili, ani nepokutovali tých pánskych naničhodníkov. Pamätajme na nitriansku na varínsku, na stupavskú, na žilinskú, na priedvzskú voľbu. Čo tam robili patriční predsedovia a ich pomocníci? Či v illavských žalároch nachodí sa taký zločinec, ktorý by bol viacej kradnul a zbíjal? Nuž a tí volební predsedovia neobdržali žiadon trest, ba vláda zastala ich a pánske kassína oslavovaly ich akožto obhajcov vlastenectva a štátnej myšlienky.

Títo gavalieri a veľkí vlastenci stáli Tiszovi za vzor, ako má on v krajinskom dome bez zodpovednosti garazdlf. Naši volební predsedovia

dávno, predávno vyhúťali, že bodáky a guľky sú tie najsúcejšie prostriedky, s ktorými vláda nepríležitostu jej opozíciu zlomiť môže. A že ich taktika ku cieľu vede, dokázali to Tarnóci, Csemez, Csemnický, Klóch, Lenard a čert zná akí iní vlastenci a stĺpy liberalismu. Títo majstri ľudáckych voličov od urny hlasovania práve tak odohňali žandarmi a vojskom, ako Tisza opozíčných poslancov vyhnal a vyhodil dal zo snemovne. A Tisza povďačný je svojim majstrom, bo v tom volebnom zákone, ktorý on vymyslel a pomocou mungov do živoia uvedie, dovoľuje všetky tie figle a huncutstvá, ktoré posial dovolené boli volebným predsedom. Ani len jeden bod Tiszovského zákona, budúcim volebným predsedom nebráni to, čo ich predkom dovolené bolo. Ba ovšem, len včul sa otvorí nebe pred uhorskými volebnými predsedami. Aj doposial beda bolo tomu opozíčnému poslancovi, ktorý ministra interpelloval pre prechmaty a lotrovstva istých volebných predsedov. Beda bolo aj tomu novinárovi, ktorý o tých huncutstvách a krivdách pisal. Vláda, úrady, kassína a mungovia vždy bránili tých pánskych gazemberov, ktorí pri voľbách hroznú krivdu robili nám ľudákom. Bránili a zastupovali ich, akožto obhajcov skrze ľudákov ohrozenej štátnej myšlienky. Nie oni, lež my sme boli vlastizradcovia. Nie ich stíhali, preháňali a pokutovali súdy, lež nás. Posial ani jeden volebný predseda nestál pred súdom, nevinných ľudákov však celé húfy. Vela tisíc korún pokút namerali na nás služnovci a sudcovia len preto, bo kadejakí lotri udali nás, že sme buričia a pánsľavi. Tento systém chce vláda udržať aj napozatým, bo bez tarnócovských volebných predsedov niet víťazstva.

Už starý Tisza nadobudnul si tej zkušnosti, že vládni kandidáti len vtedy zvíťazia, najmä na Horniakoch, keď volební predsedovia obdržia neobmedzenú diktátorskú moc, ktorú bez zodpovednosti a trestu prevádzať môžu. Tisza volebných predsedov nechce pozbaviť týchto nadpráv, ba svojim príkladom povzbudzuje ich k násiliu a k nezákonnitostiam. Ako Tiszu nemôžu vziať na sodpovednosť, tak aj volební predsedovia volne budú kopíť jednu nezákonnitosť na druhú. Pri budúcich voľbách tak budú podplácať a napájať, ako to posial robili. Notári, služnovci

a ostatní vládni korteši tak budú ľud prenasledovať, ako ho doteraz prenasledovali. Volebnému predsedovi však z hora dajú návody, ako má z väčšiny menšinu robiť a tak ostane všetko pri starom.

Tisza teda potrebuje toho nepočítnekrát prekliateho predsedu, ktorý s jeho oplanstvom poistil nadvládu mungov. Čo teda stojí ten nový volebný zákon? Čo vyhráme s nim, keď volební predsedovia volne, ba na rozkaz ministrov šliapať budú zákon? A tak zázrak bude, keď na našich krajoch zvíťazí opozíčný kandidát, bo volebný predseda dľa nového zákona bude mohútnejší ako ten anglický parlament, ktorý s istou nadutosťou riekol o sebe, že na všetko má spôsob, všetko prekoná, len z chlapca nevie utvoriť dievča. Uhorský volebný predseda aj k tomu bude mať spôsob, veď aj posial mrtví hlasovali miesto živých a z mužských voličov porobili ženy. Zo živých zrobí mrtvých, ako to potreba donese, aby väčšinu dostal vládny kandidát. Volebný predseda nemusí sa toho obávať že ho pred súd postavia. A keby ho aj posúdili na zaplatenie peňažnej pokuty, peniaze složí vláda a pána predsedu oslavovať budú v kassíne ako veľkého vlastenca, ktorý zachránil ohrozenú štátnu myšlienku.

Už teda vopred vieme, aké budú krajinské volby aj napozatým. Na Tiszov zákon možno povedať: aký otec taký syn. Násilník len násilie miliuje. A to volajú u nás slobodou. A to má byť všeobecný volebný zákon!

Fatranský.

Školy a spolky na dedinách.

Štefan Paska predseda a farár, predniesol vo veľkobeľickom gazdovskom kruhu pri ročnom valnom shromážení dňa 1. januára r. 1913.

III.

Vôbec mnohí občania a to najmä na našich horných stranách veľmi čudné, mylné pochopy majú o spolkoch a tej mienky sú totiž že keď vstúpia do daakého spolku a keď ku príkladu úverkový spolok hneď a hneď tolko peňazí im nepožičia, koľko by oni ľahkomyselne premárniť mohli, hneď klajú, hrešia, zlorečia, grobiania aj tomu, kto ten spolok založil. Alebo keď daktorý vidí, že veru aj v potravnom spolku

tiež musí všetko zaplatiť, ako aj inde u žida a keď vidí, že potravný spolok jednostajne len na kredit dávať nemôže, keď vidí, že v gazdovskom (čítacom) kruhu ešte aj istá ročitá taksa sa platí a že tam neslobodno plávať, necudné reči rozprávať, hurty-kriky robiť, karty o peniaze hrať, opiť sa, čo všetko v krčme u žida je dovolené, vtedy taký úd spolku hneď hotový je s kritikou: načo že sa založil ten spolok, ten gazdovský kruh? K tomu ešte tlácha do sveta: boli sme bez toho dovčulka, mohli by sme bez toho byť aj od včulka.

Že v potravnom spolku lepšie a lacnejšie veci sú k dostaniu, že na váhe a miere oklamany neni, že v úverkovom spolku peniaze vždy na menšie procenty možno dostať, jako v sporiteľňach a u privátnych úžerníkoch, že v gazdovskom kruhu dajú mu nie plesnivej kapustnici podobnú koľvardu, lež zdravé, naturálne víno a pivo, že tu zaostalého ducha svojho občerstviť môže s užitočnými prednáškami, toto ten nespokojný úd spolku za nič nemá!

Takémuto nespokojnému údovi spolku darmo by sme stavali pred jeho zaslepené duševné oči krásny príklad anglických rochdaleiských (poved: ročdelských) tkáčov, ktorí roku 1843 složili 28 anglických šterlingov (čo v našich peňazoch činí 560 kor.) a s touto chatrnou summou založili spolok, ktorý s *vytrvanlivosťou* za 50 rokov tak sa zmohol, že včul už millionami vládze má svoje veľké fabriky a morské parolode.

Áno, nespokojným údom spolkovým darmo kto bude vysvetlovať, že gazdovia, remeselníci sami o sebe nič neznamenajú, nikto si ich ani nevšimne, spojení ale v spolkoch väčšiu silu môžu vyvinovať ako tí najväčší boháči. Toto všetko darmo hovoríme nespokojnému údovi spolkovému. On vo svojej zlomyseľnej nevedomosti vždy len tú otázku klade pred seba: jaký ošoh ja budem mať z toho? Je to ozaj judáška otázka. A jestli ten spolok chytro daaký značný ošoh mu preukázať nemôže, hneď je hotový zo spolku nielen vystúpiť, lež ešte aj sprisahá sa s tými, ktorí sú nepriateli všetkého spolkového života.

Takito planí, naničhodní, zlomyseľní údovia spolku kdekolvek sa sejdú, nevedia sa o inom rozprávať, iba o tom, že úverkový spolok alebo gazdovský kruh udrži sa už len za krátky čas,

buchne a nachodia sa mravne natoľko zkažení ľudia, že ešte aj druhých krátkozrakých a mysleť ešte vždy nevediacich huckajú, aby zo spolku alebo z hruhu vystúpili.

Nuž keď vodcovia spolkov práve zo stránky toho zaostalého ľudu zkusujú nevďačnosť, ký div, že ztratia chuť ku všetkému, že ku spolku aj oni ochládnu, že z neho vystúpia a spolok na veľkú radosť jeho známych a neznámych zaslepených nepriateľov dajú mu zahynúť? Kto bude toho príčinou, jestli potom v obci zase všetko spí a znovu svitne deň úžernikom?

Nepravdu by povedal ten, kto by tvrdil, že naše spolky behom troch rokov ešte žiadon výsledok dokázať nemôžu! Lež keby sme behom troch rokov ničeho nevedeli preukázať jako to, že bez väčšieho obťaženia vystavili sme si jedon spolkový dom, ktorý stojí vyše 10.000 korún a že na budúci rok už celkom vyplatený bude, že r. 1912. v gazdovskom kruhu našom prijmy obnášaly 2819 korún 63 h., výdavky proti tomu činily 2077 kor. 81 hal. a tak v kassi ostalo 741 kor. 72 hal. — že úverkový spolok mnohých vytrhol z pazúrov úžerníkov, už aj z tohoto vídať možno, že účinkovanie naše za tieto tri roky vo spolkoch bez výsledku nebolo.

Ja a so mnou aj tí páni, ktorí tunajšie spolky vedeme, osvedčujeme sa, že ani surovosť ani nevďačnosť ani žiadne neprijemnosti nevezmú nám chuť od spolkového účinkovania. My sme toho povedomia, že v tejto nevďačnej práci za dobrobyt ľudu vytrvať musíme, že v škole a v mládeneckom spolku chceme vychovať budúcu lepšiu generáciu, ktorá naše včulajšie počiatocné ustávanie oceniť bude vedieť. Áno, úfame a pevne veríme, že budúce pokolenie aj v hrobe nás žehnať bude, že ani práca, ani tu i tu zkúsená nevďačnosť a surovosť neodstrašily nás od spolkového účinkovania, že vytrvali sme vzdor všetkých počiatocných ťažkostí, čoho sladké ovocie len budúce pokolenie užívať bude.

Čo zvlášte týka sa nášho gazdovského kruhu keď v budúcom roku vyplatíme požičku, ktorú sme zdvihli na vystavenie domu pre tento potrebný ústav, potom zamýšľame vystaviť sklad na také gazdovské náradie, aké pre nedostatok peňazí nemôže si zadovážiť každý menší gazda ktoré ale za pár halierov vypožičať si môže každý roľník. Už aj v tomto roku zadovážili

sme stroj (mašinu) takzvaný *trier* na čistenie zbožia. Tak to pojde z roka na rok ďalej, len to je potrebné, aby sme od gazdovského hruhu a iných spolkov hneď zázraky nežiadali, aké činiť vie len Boh. Trpezlivosť, vytrvanlivosť je nám potrebná a vtedy prevládžeme všetky ťažkosť, v čom: *Nech nám Pán Boh pomáha.*

Čo je dovolené Jupiterovi, neni dovolené volovi.

Čudné sú tie uhorské zákony. Čo u jedného prehliadnu, preto trestajú iného. Častokrát robia rozdiely medzi mungom a jednoduchým občanom. Pani «Justicia», ktorá rovnakou mierou mala by pravdu vysluhovať, má oči zaviazané. A to je veru zle, keď aj súdy rozdiely robia medzi občanom a občanom. Tam veru klesá úcta ku zákonom a mizne dôvera občanov ku «neodvislým» sudcom.

To je veru smutný objav. Zákon rovnakou mierou by mal pravdu vysluhovať či pánovi, či chudobnému, či mungovi, či ľudákovi. Keď zasľúžia, trestať ich treba bez výnimky. Kde ale dakoho z občanov odsúdia pre daaký výstupok, druhého však v tom istom výčine oslobodia, tam zákon v posmech majú, tam protekcia a bočné ohľady väčší vplyv majú, ako sám zákon.

Tam je Tiszov pád. Včulajší tento diktátor Uhorska na súboj vyzval bol grófa Széchenyiho preto, bo sa osvedčil, že mu ruku podal len zo zabudlivosti. O súboji tomto vopred písaly noviny. Vedelo sa v ktorom čase, kto budú pomocníci a lekári duellantov. V patričnom čase tisíce Budapešťanov čakali na zvesť výsledku Tiszovho súboja. Ku miestnosti, kde stránky duellovať mali, Tiszu odprevadili tajní policajti, aby neinzultovali ho rozhorčení ľudia. Ulicu, kade šiel Tiszov sprievod, obstáli policajti. Slovom Tisza duelloval pod dozorom policajtov, ačpráve zákon nakladá, že duell prekaziť majú policajti a žandári, ponevác zákon súboj zakazuje a považuje ho akožto attentát proti životu. Zákon teda zrejme nakladá policajtom, aby súboj, o ktorom povedomie mali, prekazili. Kráľovskému fiškusovi ale nakladá ten istý zákon, aby duellantov postavil pred súd.

Policajti a kráľovský fiškál prísne zadržia zákon, keď je reč o inom a nie o Tiszovi.

Druhému smrteľnému neboli by dovolili duell; lež kto sa opováži zakročiť proti Tiszovi, keď je on ten najmocnejší?

Hľa, Tisza od bývalého ministra pravosudia Franca Székelya to žiadal, aby sotrel porotné súdy, bo budapešťianski porotci za nevinného vyhlásili útočníka Štefana Tiszu: Juliusa Kovácsa a tiež v desiatych súdoch za nevinný vyhlásili socialistický denník «Népszava», hoc ho kráľovský fiškus pre búrenie pravotil. Pravda že to nebolo Tiszovi po chuti. A minister Székely radšej sa vzdal úradu, ako by sa bol podrobil chůtke diktátora Tiszu.

Hlavný policajný kapitán ale nebol natoľko samostatný, keď sa jednalo o osobe Tiszovej. Neprekazil Tiszov duell, ba dovolil, aby Tisza takmer pod dozorom policajtov rúbal grófa Széchenyiho. A predsa, keď na budapešťianskej radnici výborník Vilhelm Vázsonyi interpelloval námestníka hlavného kapitána, že prečo neprekazili policajti Tiszov duell, tento s tým sa vyhováral, že policajti nemali vedomie o tom duelli.

Pre túto výmluvu, ktorá podobala sa najhrubšej lži, mohli by sme pokarhať pána námestníka hlavného kapitána, nečiníme to však, bo veď celý svet dozvedel sa o tej výmluve a nielen že sa smiali ľudia, lež rôzne veci myslia si o Uhorsku, kde policajti vymýšľajú tú najhlúpejšiu výmluvu, len aby Tiszu obránili. Nuž a či ho obránili? S tou výmluvou hádam? Lhali, že nemali povedomia o Tiszovom duelli, ačpráve Tisza pod dozorom policajtov fektoval.

Takto sa u nás ctí zákon. Takto brania u nás diktátora Tiszu, pred nimž trase sa vojsko, žandári, policajti a celá krajina. To sa nazýva rovnoprávnosťou...

Hľa, čo je dovolené Jupiterovi, nie je dovolené volovi.

Ondrej Hladký.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestan číta a predpláca len «Krestana».

Opilstvo.

Opilstvo zapríčiňuje veľmi moc zlého, bezpočetné škody. Opilstvo, korhelstvo zvlášte diabolská pálenka do pätorakej záhuby žene svoje obeť. Ničí ich majetok, ich zdravie, ich duševné schopnosti, ich dobré meno a konečne aj ich večné spasenie. Celkom ničí ich hmotne. Opilý robotník nezbohatne, hovorí Duch Svätý. Víno, pivo, pálenka stoja peniaze. Za jeden deň nezničí síce ešte alkohol korhelov majetok, keď ale viac razy do týždňa alebo každý deň alebo denne aj viac razy navštevuje krčmu, strovené haliere urobia veru hneď veľký obnos. Za desať rokov zmárni sa moc a za 20—30 rokov celý majetok môže prísť na bubon pre tú hriechu pijatiku. pre tú jedovatú pálenku. Z počiatku strovia sa len hotové peniaze, len šindel, ovos, jarec, zemiaky, vajcia vandrujú do krčmy, neskorej ide jedna roľa za druhou, lúka za lúkou potom príde rad i na kravu a tak prejde celý majetok do rúk lískavého krčmára — žida.

Opilec je lenivým, ba planým gazdom. Nestará sa, aby všetko bolo v poriadku, aby poľné práce vo svojom čase boli vybavené, aby všetko bolo čím lepšie využítkované, aby napredoval, opúšťa sa, zanedbáva gazdovstvo, ubýva dôchodku, rastie dlh, príde eksekútor a je po celom majetku.

Ohromná je bieda vtedy, keď nešťastný korhel má ženu a deti. On to nevie a necíti veľmi, bo je vše omámený, nešťastná manželka a ubohé deti jeho sú ale tým viac polutovania hodné. Zármatok, boľasť, chudoba a hlad sú ich podieľom.

Pohliadnime len na deti korhela! Žiaľ, núdza, blbosť a všeliaká choroba kričí z ich bládej tváre. A koľké manželky, koľko detí dostane sa do privčasného hrobu pre opilstvo manžela, pre korhelstvo otca. Opilec nezaslúži meno «manžel», meno «otec». On je tyranom, vrahom, krvoživným tygrom.

Mnoho razy dostane sa korhel skôr do večnosti ako jeho domáci a zanechá svoju manželku, svoje deti v tej najväčšej biede. Opustená vdova neraz hovorí svojim lačným deťom: Milé deti moje, neboli sme vždy tak chudobní, mali sme svoj vlastný dom, svoje role, lúku, voly aj kravy. Ale tá prekliata krčma! Tam váš nešta-

stný otec zanesol všetko, čo sme mali; tam u toho Iciga vykopal si svoj vlastný hrob a vystrúhal nám žobráciu palicu. F. K.

K rozpoloženi na Balkáne.

Prevrat v Carihrade.

Celý politický svet čakal na odpoveď, ktorú turecká vláda v záležitosti zabezpečenia pokoja mala dať na spoločnú notu zastupiteľov európejských veľmocí. Miesto tejto odpovede však vo štvrtok 23. januára revolúcia vypukla v Carihrade. Príbeh tejto, len za niekoľko hodín trvajúcej revolúcie je nasledujúci:

Vo štvrtok 23. januára o 3. hodine popoludní veľvezír baša Kiamil a jeho ministri sedeli vo veľkej sieni porty a práve o tom sa radili, ako majú na spoločnú notu veľmocí odovzdať veľvyslancom odpoveď, ktorá obsahuje zrieknutie sa Drinopola. Zrazu beg Enver, ktorý zaviedol mladoturecký pohyb a ktorý bol hlavným vodcom tureckých a arabských čiat vo vojne proti Taliansku, sprevádzaný asi 300 Mladoturkami prišiel pred budovu porty a odsotiac žandárov, ktorí ho nechceli dnu pustiť, bežal do poradnej siene a žiadal, aby sa baša Kiamil naskutku poďakoval. Ministri nastrašení povyskakovali zo svojich miest a veľvezír nechcel sa pustiť s begom Enverom do reči. Nato ho beg Enver zdrapil za šaty a žiadal, aby hneď išiel s nim ku sultánovi a podal demissiu. Medzitým na dvore porty shromaždený zástup ustavične kričal:

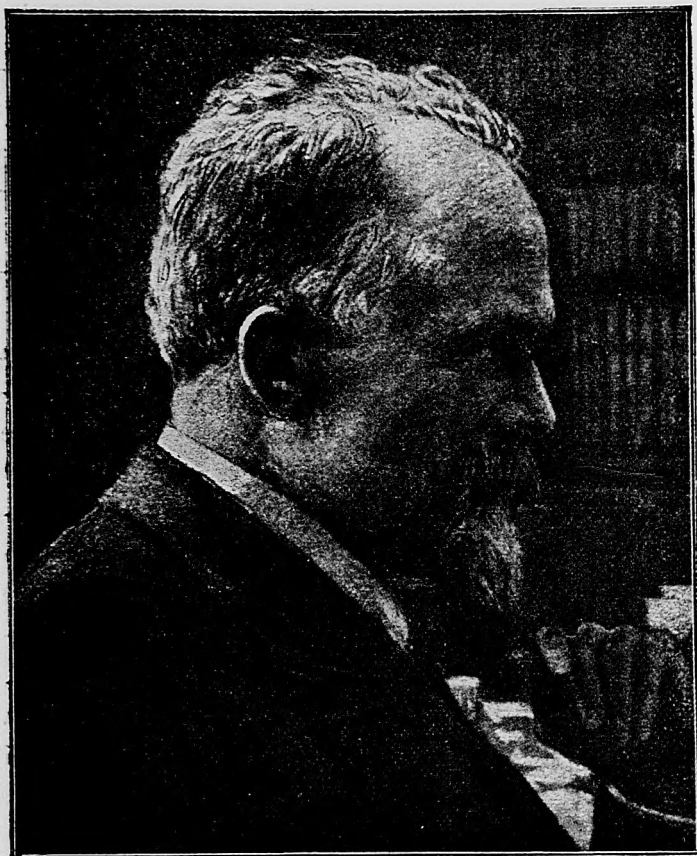
— Nech zhynie baša Kiamil! Nech žije vojna!

Zastreli ministra vojny. V tumulte, ktorý nastal vtedy, keď beg Enver veľvezíra nútil k zaďakovaniu, z osobníctva ministrov volakto strelil na sprievodcov bega Envera, ktorí odpovedali na strelbu a jedna guľa bašu Nazima smrteľne ranila. V piatok predpoludním ho už aj pochovali za veľkej vojenskej smutočnej parádny, na ktorej bol prítomný aj nový veľvezír. Treba však poznamenať, že baša Nazim bol vždy zafatým nepriateľom Mladoturkov, neni teda vytvorené, že ho nie z náhody, lež súmyselne zastreli.

Nastrašená vláda staroturkov zadakovala. Veľvezír Kiamil po krátkej porade s mi-

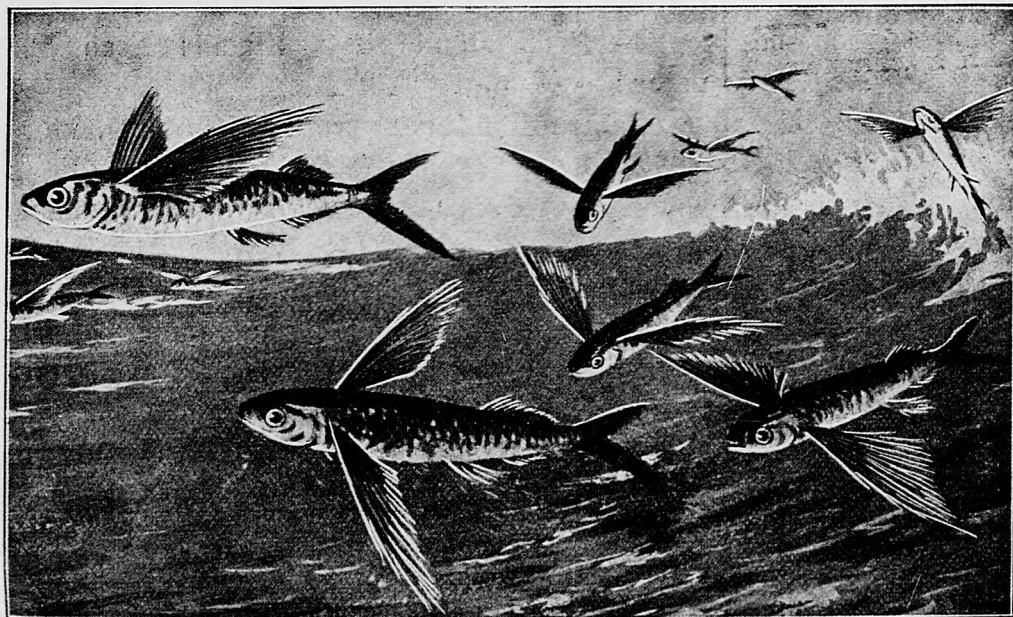
Krvavá bitka pri Kirk-Kilisse, v ktorej padlo 50 tisíc ľudí.

Poinkaré, nový praesident francúzskej republiky.

Bulhari čakajú úradnú zprávu o padtých vojakoch v bitkách.

Z Ameriky. Lietajúce ryby. Pri brehoch Kalifornie v Amerike vyhadzujú sa z mora ryby a nad vodou lietajú ako lastovičky.

Spoločnosť pidimužikov. Najmenšieho ukazujú

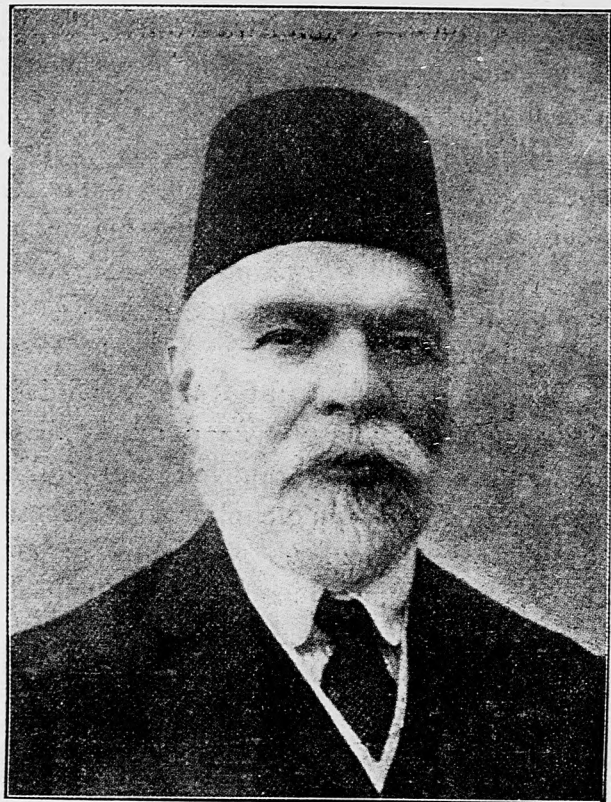
Delegáti balkánskych spojencov v Londýne. Spomenúť treba, že delegátov Turecka už odvolali z Londýna, bo delegáti balkánskych spojencov nechceli s nimi ďalej pojednávať.

Delegáti Turecka v Londýne.

Čudná banda. Poľským ž dákom v beregskej stolici na base kon-
truje Rusňak a tak chodia po dedinách.

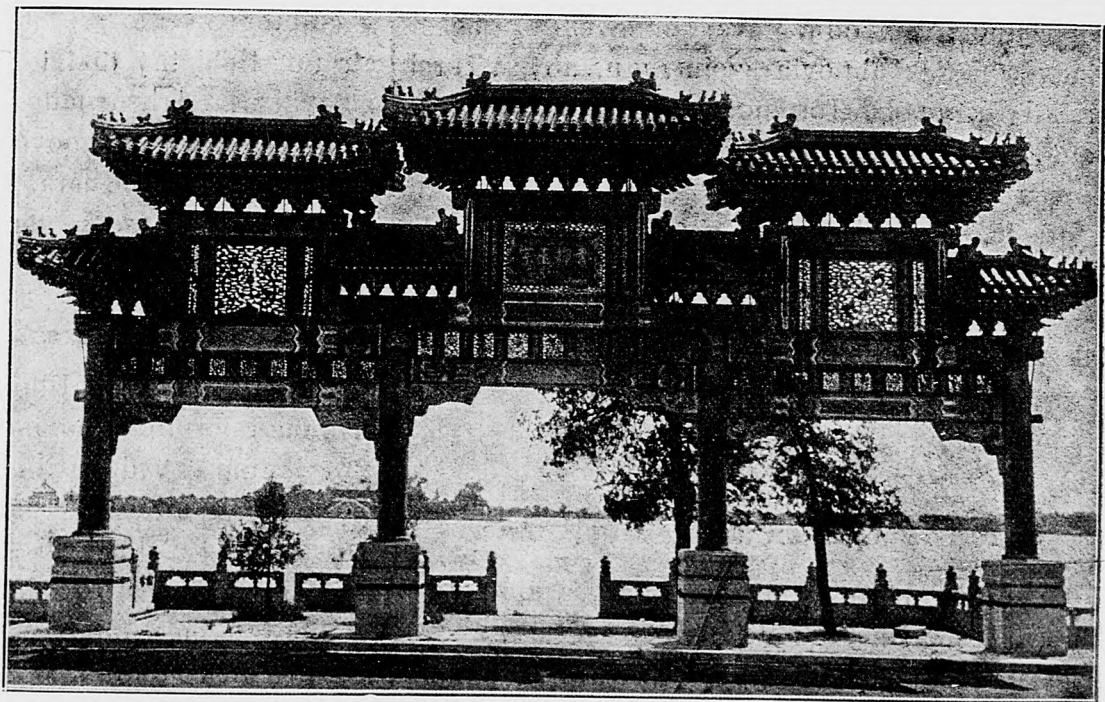

Izzet Mehmet pasha, hlavný vodca Albánov. Vyhlásil
slobodu a samostatnosť Albánie.

rách.

enšieho ukazuju sa po veľkých mestách.

Z Číny. Brána morského prístavu pri starom cisárskom paláci v Pekingu.

nistrami uzavrel, že sa poďakuje. Potom s begom Enverom šiel ku sultánovi a podal demisiu svojho kabinetu. Beg Enver naskutku dovedol do sultánovej paloty bašu Mahmuda Šefketa ktorého sultán o niekoľko minút vymenoval za velvezíra.

Vláda Mladoturkov. Ku velvezírovi za ministra vnútorných záležitostí sultán vymenoval bega Talaata a za ministra vojny bašu Izzeda. Beg Talaat o pohybo Mladoturkov osvedčil sa nasledovne:

— Tento pohyb ukazuje, že sme hotoví obrániť česť tureckého národa alebo zahynúť. Nechceme pokračovať vo vojne, ale sme odhodlaní, že Drinopol podržíme pre Turecko. Toto je *conditio sine qua non* (podmienka, od ktorej neodstúpime).

Odpoveď vlády Mladoturkov. Ministri novej vlády nepretržene radia sa o odpovedi na spoločnú notu veľmocí. Odpoveď v najbližšie dni odovzdajú. Odpoveď dľa chýrov bude znieť tak, že nová vláda nechce za každú cenu vojnu, ale pokoj len tak môže uzavrieť, jestli Drinopol ostane v rukách Turecka.

Stanovisko europejských veľmocí. Veľmoci dotiaľ, kým na svoju spoločnú notu nedostanú odpovede, prinútené sú zaujať vyčkávacie stanovisko. Medzi sebou bezpochybné radia sa o novom položení, ale uzavretie dotiaľ nemôžu vyniesť, kým nepoznajú odpoveď novej tureckej vlády. V diplomatických kruhoch majú za to že veľmoci po odmietavej odpovedi tureckej vlády ešte raz obnovia svoju radu, aby sa Turci zriekli Drinopola. Tón novej noty bol by ostrejší veľmoci pohrozily by sa Turecku, že krem Drinopola ztratí všetky ostrovy v Egejskom mori, a pre balkánskych spojencov budú žiadať válečné odškodné, o čom dosiaľ nebolo reči.

Rozpoloženie na Balkáne prítomne je len tak neisté ako bolo v predošlých týždňoch.

POLITICKE CHYRY.

Porady spojených stránok opozície.

Spojené stránky opozície 22. januára v klube kresťanskej ľudovej strany vydržovali poradu, v ktorej uzavrely, že zo svojho kruhu vyšlú 21 členový výbor k preštudovaniu a po-

súdeniu Tisza-Lukácsovej zákonnej predlohy o volebnej reforme. Vo štvrtok 23. januára spojené stránky opozície v klube kresťanskej ľudovej strany vydržovali druhú poradu, ktorej predsedal pápežský praelát, krajinský vyslanec Ján Molnár. V tejto porade v prvom rade svolili členov do výboru ku posúdeniu Tisza-Lukácsovhovho volebného práva. Vyvolený výbor hneď aj zasadol, za svojho predsedu vyvolil grófa Alberta Apponyiho a za zápisníka Georga Szmrecsányiho. O výsledku nestranného posudenia a preštudovania Tisza-Lukácsovej volebnej reformy, spojené stránky opozície osobitným osvedčením orientovať budú obyvateľstvo krajiny.

Mungovská strana v súroch.

Gróf Khuen-Héderváry ako nový predseda má byť povolaný, aby znovu sdotoval rozpadajúcu sa mungovskú stranu. Mungovci teda zas na krátky čas pokojne opekajú sa pri veľkom masťnom hrnci. Obozretnejší však medzi nimi obzerajú sa už aj o sinekúry, výnosné úrady v bankách a v peňažných ústavoch. Osvedčenia dôvery, ktoré Lukács v jeho trampotách rozkázal si u stoličných a mestských právomocností neprichádzajú do ministerstva vnútra. To je tiež znakom toho, že právomocnosti po stolicích a mestách nesúhlasia viac s hrúzovládou Lukácsa a Tiszu. Okrem toho také malichernosti, ako je šesť millionová defraudácia, ktorú zpáchal miláček mungovskej vlády žid Pallós (Pollák) v čudnom svetle predstavujú celú mungovskú stranu. Rabiálny diktátor Tisza, aby mungovci zotavili sa od hrozného strachu nad rozpadnutím ich strany, snemové zasadnutia odročil až kedysi do 20. februára. I to je znakom toho, v ak veľkých súroch naskodí sa celá mungovská strana.

Krajinský kongress socialdemokratov.

Socialdemokrati Uhorska v súvislosti s volebnou reformou mungovskej vlády v nedeľu 26. januára vydržovali krajinský kongress v poradnej sieni starej snemovne v Budapešti. Ku kongressu dostavili sa i viacerí socialdemokratickí vodcovia z Rakúska a Belgicka a zastúpených bolo 83 budapešťanských organizácií so 174 delegátmi a 87 vidieckych delegácií so 122 delegátmi. V poradnej sieni i s delegátmi

prítomných bolo asi 2000 ľudí. Po odznení zvyklých rečí prijatý bol rozlučný návrh: aby v súcom okamihu vyhlásený bol na celú krajinu rozprestierajúci sa všeobecný štrajk. Prijatý rozlučný návrh spolu aj to vyrieka, že jestli by sa z Lukácsovej volebnej reformy predsa zákon stal, na voľbách nesúčastní sa socialdemokratické robotníctvo.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

B E S E D N I C A.

Ďarmatský jarmok.

V novohradských dedinách každý pondelok rano je veľká trma-vrma.

Vozy povytískané sú na dvory s von obrátenými ojami. U sklepníka sa už so dvadsať-tridsať škatuliek masí na vozy minulo od úsvitu.

Na hradskej ceste husto ide voz za vozom, medzi nimi alebo chodníkom na kraji cesty pešo idú Iudia a lichva. Slováci z ďalekých dedín, Maďari z okolia. Medzi tými, ktorí idú peši, sú aj nevesty a dievčence. Tieto sa pýtajú na vozy. Staré ženy zväčša krčia sa pod ťažkými košami, z ktorých vykukávajú hlavy kureniec s červenými hrebienkami a žlté zobáky mladých husí. Niektorí ženú telce, prasce. Smutne kráčajú neborké hoviadka, ako keďby cítily, že alebo vidia, alebo nevidia viac túto cestu. Na bahnastých miestach citlivo jačia kolesá vozov a kočičia hrešia stolicu pre jej cesty. Táto živosť nikde nemá konca, pokiaľ len oko zazre. Ostré oko aj ďaleko pod ďarmatskými viniciami môže spozorovať tento šumot, pravda, že už zmenšene. Celé to tak vyzerá, ako nejaká pestrá stužka a na nej akési pohybujúce sa hmyzy, hrudy.

Pán Štefan Jópál, ktorý sa so ženou a so švagrom sberá do jarmoku a už si obliekol sviatočný odev, s bičom v ruke beží po Kostolnej ulici a kričí ako mu len hrdlo stačí:

Požičajte mi dieťa! Kto má dieťa!

Na krik i odtiaľto i odtiaľ zpoza parkanov vykuknú ufúlané ženské hlavy.

— Naše dieťa už vzali. pán kmotor!

Drobné sedliacke dievčence a chlapci buclatej tváre vybehnú na môstky, ktoré sú nad garádov fahajúcim sa popred domy. Detičky s vyjasnenými tvármi, túžiacimi očami ponúkajú sa Jópálovi:

— Mňa vezmite... Mňa! Strýčko Jópál, mňa vezmite na voz!

Pán Štefan Jópál pozre ponúkajúce sa dievky, ktoré rezko máchajú rúčkami a baranicami, dievčence si do-

viažu svoje malé zásterky a máchajú tými, ukazujúce svoje malé hlávky, na ktorých sú vrkočky už do venca zapletené.

— Pozrite, ja som už hotová! Ja už mám aj vrkoč. Sem sa dívajte, strýčko Jópál!

A ten si potom vyberá z nich ako z hniličiek.

Ty si ufúlaná, choď sa domov umyť. Ty si ešte malý, prac sa odtiaľto. Kto je z vás najväčší, najmocnejší? No, poď sem hližšie, ty šelma, nech ti ohmatám stehno.

Jedným slovom vyberie si také dieťa, aké sa mu páči, na ktoré potom ostatné pozerajú so závišťou. Na tváre im vysadnú chmáry, smutne sa utiahu do dvorov, kým sa v nasledujúcom okamžení znova zjaví volakto, ktorý si chce požičať dieťa.

Čo dial tým viac a viac detí sa minie z dediny. Predpoidným už len nemlúvniatka ostanú doma, no a upískané osirálé dietky.

A v pondelok je potom naša dedina taká smutná bez tých dietok. Ako keďby ani slnce nesvietilo, nemožno počuť cvendziaci smiech dietok, nikde žiadneho hurtu, kolesá neláme nikto, drúbež sa nefaká, všetko je vymreté. Psi a mačky mlčky chodia po dvoroch, včely smutne bzučia v zahradách.

Nuž ale kam že sa podely tie dietky?

Išly vidieť mesto, veľké domy, podivné skvostnosti. Tváre sú im na červeno zabarvené od radosti, že môžu tam byť; a starým sú ku veľkej poľahobe. Lebo majú takých, ktorí dajú pozor na kone, na riad, ticho sediac na voze, kým dospelí chlapi a ženy chodia sem i tam po meste. Preto si požičávajú každý pondelok na jarmok dietky takí Iudia, ktorí svoje vlastné nemajú.

CHYRNIK.

Arciknieža Rajner † po dlhej ťažkej nemoci zomrel 27. januára vo Viedni. Zomrelý arciknieža, všestranne známy ako najvitečnejší člen panujúcej dynastie narodil sa 14. januára r. 1827 v Miláne. Chudoba hlavného mesta Rakúska v zomrelom arcikniežatu oplakáva svojho dobrodinceu.

Jeho excellencia vysokodostojný knieža-primas Uhorska a arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch 27. januára v sprievode svojho tajomníka na mestskom dome navštívil náčelníctvo hlavnomestskej správy ako zastupiteľstvo hlavnomestského patronátu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v minulom týždni vymenoval učiteľov na viaceré uprázdnené učiteľské stanice rim. katolíckej. Michal Krajnyik kanonik, správca tunajšieho semenišťa vymenovaný je za opáta blahoslavenej Panny Marie z Egeres. P. Jakub Bus, provinial uhorskej provincie jezuitov od 16. do 18. januára vydržoval tu veľavýznamné konferencie, na ktorých vo veľkom počte súčasnilo sa tunajšie obecnstvo katolíckej. Spolok katolíckych tovaryšov 19. januára zariadil zá-

bavný večierok, z ktorej príležitosti gymnazialný profesor Vilhelm Bacsó poučnú prednášku držal o elektrike. V tenže deň kapláni Rudolf Zabavszky a Karol Kovarec predstavenie s názornými obrazmi zariadili v katolíckom kruhu čitateľnom. Dr. Zoltán Kérész, dekan tunajšej kráľovskej akademie za správne vedenie tohoto ústavu od jeho veličenstva vyznačený je listinou uznania. Spolok sv. Imricha tunajších juristov 19. januára zariadil zábavný večierok, ktorý oduševnenou rečou zahájil predseda spolku Gustav Urbán. Tunajšia úverková banka, do katolíckeho patronázu vstúpila základinou 100 korún. Na miesto Fridricha Kaszper, ktorý vrátil sa do svojho biskupstva, za kaplána poslaný je Ján Hvaszta z obce Csörgő. Na domoveň sv. Jozefa opustených detí najnovšie darovali: Szakmáry a Zilahy obchodníci 45 kor., Koloman Gercsák 46, Adolf Freudenfeld 16, Samuel Binder 15, Ondrej Misenszky, Ferdinand Elias a Viktoria Pecher po 10 kor. *Perbenyik*: Jozef Csárszky a Ján Lacza košickí kapláni ako vyslaní misiónári biskupstva od 10—18. januára, za prítomnosti početného národa s veľkým úspechom duševným vydržovali tu sv. missie. *Tokaj*: Štefan Karniss, tunajší horlivý farár 12. januára, cieľom rozšírenia Katolíckej ľudovej Jednoty a Katolíckej tlače vydržoval veľavýznamné shromaždenie.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup spišský skut. vn. tajný radca dr. Alexander Párvy k zaokrytiu istej čiastky opravných útrat veľmi krásne obnoveného, umelecko-pamätného kestola v spišskej Magure daroval 3000 korún. — Hundsdorfský farár Štefan Jaczkó 16. januára slávil svoje 50 ročné kňazské jubileum. Manduktorom mu bol spišský kanonik dr. Ignác Zimmermann. Po odbavenej zlatej sv. omši jubilanta pozdravili a darom poctili kňazi a veriaci.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Najdôstojnejší nový knieža-primas Uhorska a arcibiskup ustrihomský jeho excellencia dr. Ján Csernoch pred svojim odchodom z Kaloese znovu dal skvelý dôkaz svojej obetivavosti a starostlivosti, s ktorou sa choval ku všetkým cirkevným a kultúrnym záujmom kaločského arcibiskupstva. Na borodský kostol teraz obetoval 20 tisíc korún, na vystavenie domu pre kaločské kassino pánov 10 tisíc, kaločským kat. spolkom dal 8 tisíc a na kaplnku na tani Keserütelek tisíc korún. — Kaločský kanonik Jozef Schweitzer na udržanie kaločských bohoslovcov složil základinu 50 tisíc korún. — Rábsky kanonik Ignác Mladoniczky na podporu katolíckej tlače znovu obetoval 2000 korún a Anton Fánčy, farár obce Bácszentalmás 100 korún. Na pomník grófa Zichyho dali: ungvársky gr. kat. biskup Anton Papp 138 korún, vesprémsky kanonik Augustin Néger 200 a Štefan Kinč opáťfarár mesta Kőszeg 100 korún; doteraz sossbieralo sa na ten cieľ 219.606 korún.

Chýry zo Šariša. *Prešov*: Jozef Tahy podžupan stolice šarišskej na tri slobodné kráľovské mesta, služnovské úrady a obecné predstavenstvá stolice vydal nariadenie, aby cieľom zahatenia požívania liehových nápo-

jov, cestou okresných lekárov babcám zakázané bolo matkám po pôrode podávať akéhokolvek druhu liehové nápoje, zarovnak aby prísne zakázané bolo k utišeniu nepokojných detí upotrebovať makovinu alebo pálené. Takrečený Karolový jarmok na lichvu vydriavaný bol 24. januára. Statku dosť dohnali a jednotlivé kusy dosiahly dosť vysoké ceny, zvlášte ošípané zdražely mimoriadne. Výkladný jarmok vydržovaný bol 27. januára. Dr. Ján Juhász vojenský lekár, za hlavného lekúra vymenovaný je ku 18. pluku. *Kisszeben*: Minulého týždňa zomrel tu Franc Martényi, kráľovský sudca v 73. roku života a ku pohrabu prevezený bol do Prešova, kde za prítomnosti rodiny a veľa priateľov pochovali ho v cintoríne na Kalvárii. *Soóvár*: Štefan Krucsilák, tunajší dekan a farár vymenovaný je za praepošta sv. Mariina z Orod. Elemér Szabó kráľovský škôldozorca minule navštívil katolícke školy v obciach: Siroka, Szinyelipócz, Frics a Sztankahermány.

Chýry zo Spiša. V Levočskom kat. krubu 12. jan. bola veľmi vydarená spoločná večera, pri ktorej pekný prípitok povedal opäť a mestský farár Celestin Kompanyik. — Žiaci kapitulskej r. k. učiteľskej pripravovne v Podhradí 12. januára usporiadali hromadne navštívenú, veľmi zaujímavú fašiangovú zábavu. Zvláštnu pozornosť vzbudily z tejto príležitosti vydržované prednášky. — Jozef Szubally okresný notár nedeckého okolia na odpočinku, po dlhom trápení a prijatí sv. sviatostí v 76. roku života svojho 17. jan zomrel v Podolinci. Pochovali ho v Nedeci. — Arpada Kégla, správcu pánsťva Hohenlohe náhodou poranil jeden spolupoľovník pri polovačke na šomodskom majetku kniežata. Kégl lieči sa teraz v budapešťanskej nemocnici Červeného kríža. — V Kézmarku minulého roku zabili 506 volov a kráv, 353 teliat, 237 oviec a 3331 ošípaných. — V Popráde zbláznel roľník Jozef Krulik, keď počul, že ho matka takrečeno celkom vydabila. — Židovského železničného podujimateľa Ignáca Pallosa, ktorý podujal i vystavenie podolinsko-orlovskej železnice, budapešťianska polícia odovzdala kráľ. fiškalátu a nachodí sa vo väzení, bo vysvitlo o ňom, že behom viacerých rokov neveriteľným šudierstvom oklamal uhorské a cudzozemské flrmy, účastinné spoločnosti a banky viac ako o šesť millionov korún, pri čom interesoaná je i podolinská sporiteľňa. — V Tatrách minulého roku zahynul profesor Alfred Seyboh a slečna Czystovská. — Vo Vyšnom Slavkove ku r. k. škole za učiteľa vyvolili Pavla Kiszelya, ktorý teraz účinkoval v Žegre. — Žandári v Belanských kúpeľoch chytili istého Pavlovskyho pokladníka Zakopanskych kúpeľov. Uďajne zpreneveril 4000 korún.

Preliévanie krve. Z Viedne oznamujú, že v Nevesinji (Hercegovina) jedon kaprál 18. pešieho pluku pravdepodobne v šialenosti zastrelil troch vojakov a troch nebezpečne poranil. V kasárni naskutku alarmovali stráž, ktorá šialeného chlapa chcela zatknúť, ale kaprál aj zo stráže jedného chlapa zastrelil a jedného nebezpečne poranil. Nato tú miestnosť, z ktorej kaprál

strielal, podpálili a keď oheň vyhasol, tam našli na uhol zhorenú mrtvolu kaprála.

Povera. Z Moskvy oznamujú, že v nogorodskej gubernii z jednej dediny zmizly dve dietky, jedno štyročné a jedno šesťročné. Rodičia ich za viac dní hľadali, až konečne v hore našli ich strašne dokaličené mrtvoly. Prsia a bruchá mali otvorené a chybovaly z nich srdcia, pečene a črevá. Vraždu spáchali zloději, ktorí si z masti dietok uliali sviece, bo dľa ich povery takéto sviece ochránia ich pred policiou.

Nešťastie v hore. Z Dolného Kubina píše, že novofský gazda Štefan Kojdiak viezol z hory drevo. Na strmej ceste tak nešťastne sa mu prevrhly sane, že sa dostal pod kus dreva, ktoré sa kízalo ďalej a odfalo mu hlavu od hrdla.

Smrť mlynára. Z Lučenca píše: Ján Juriga, mlynár v Jópataku, vyliezol na zamrznuté mlynské koleso, aby ľad olúpал z kolesa. Medzitým koleso sa pohlo a rozmliaždilo z neho spadnuvšiemu mlynárovi hlavu. Juriga naskutku zomrel.

Pustošiaci Vulkán. Z Guadalajary (Mexiko) prišly telegramm oznamuje, že 4300 metrov vysoká sopka Piko de Kolima v štáte Taliszo vybuchla a žeravá láva v objeme desať kilometrov zničila všetky siatiny. Škoda činí dosiaľ 4 milliony dollárov. Veľa domov vyšlo na zrazu a na stá ľudí, ktorí nevedeli zavčas ujsť, prišli o život.

Katastrofa mohamedánskych pútnikov. Medzi Medinou a Jambom (Arabia) jeden hôrny potok sa náhle rozvodnil a pri Hambre dohonil veľkú z indických pútnikov pozostávajúcu karavánu. 350 osob sa utopilo a len 30 sa vedelo zachrániť.

Nehody. V Mešiciach (st. trenčianska) paholka Michala Juráka tak nebezpečne pichol býk do brucha, že ho bolo treba zaviesť do nemocnice v Trenčine. — V Novom Meste nad Váhom v kameňolome robotník Jozef Maljevac počas narábania s dynamitom tak nebezpečne bol ranený na ruku, že mu tri prsty museli odrezáť.

Telefon Medzi Sarajevom a Viedňou. Dňa 1. februára medzi Sarajevom a Zarou, taktoto teda cez Triest aj medzi Viedňou a Sarajevom, uvedený bude telefon.

Chorí vojaci pod kolesami vlaku. Z Belehradu sdeľujú, že z Drinopola, kde mnohí vojaci chorejú na týfus, v ktorysi deň 52 na túto ťažkú chorobu nemocných srbských vojakov na vlaku viezli do Belehradu. Dvaja vojaci v týfusovom deliriume cez oblok vyskočili z vlaku, dostali sa pod kolesá, ktoré ich na smrť zadržali.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28,* kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

HOSPODÁRSTVO.

Vychladnutie podsýpaných vajec.

Všeobecne je rozšírený ten náhľad, že sa nevyliahnú kurence z takých vajec, ktoré kvočka na dlhší čas opustila a ktoré sa trochu nachladily. Avšak to není pravda. Už roku 1890. oznámil M. Daresté učebár parížskej akademii vied, svoje zaujímavé pokusy o účinku dlhšieho prechladnutiu vajec.

Z ďalších pokusov Daresté-ových vyšlo konečne na javo, že obeh krve u kuráťa vo vajci trval ešte 24 hodín po úplnom vychladnutí vajca, že srdce bilo ešte celých šesť dní a až na siedmy deň prestalo úplne biť, bolo však sohrievaním v teplej vode uvedené do pohybu a až na ôsmy deň nastúpila smrť. Z toho nasleduje, že keď je pekné počasie, môže sa život mláďata vo vajci zachovať úplných sedem dní, jestli ich dáme pod inú kvočku; samo sebou sa rozumie, že sa mladé medzi týmto časom nevyvíňujú. Darestové pokusy majú zaiste veľký význam.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

DOPISY.

Od Velkej Bitče.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactený pán Redaktor!

Prosím o laskavé uverejnenie mojho dopisu v našom «Kresťane».

Veľká a zriedkava udalosť prihodlila sa v našom okrese. Naš mungovský krajinský poslanec Julius Baross ako čo by sa bol lapil jeho lepšieho rozumu, vystúpil z mungovskej strany. Urobil to pán Baross pre všeobecné právo volebné. On totiž to bal sľuboval pred voľbami, že len za všeobecné volebné právo bude na sneme hlasovať. Pán Baross len s týmto sľubom naklonil k sebe národniarov, od nichž obdržal mohútnu pomoc. Nám ľudovým voličom páči sa skutok Barossa a obdivujeme odvážlivosť a charakter tohoto pána poslancu. Veď kolkí mungovia sľúbili svojim voličom, že budú za všeobecné právo volebné. Aj Levaj, aj Henc, aj Petrass aj Béla Henrik sa osvedčil zaň, ba daktorí aj reverzál vystavili zo seba, že vystúpia z mungovskej strany, jestli vláda inakší zákonný návrh predloží snemu a nie o všeobecnom tejnem a tí mungovia predsa ostali v stránke a neopustia mastný hrniec.

Nuž taká je statočnosť mungovská. Pán Julius Baross pochlapil sa. Je pravda, že ho trenčianski mungovia napádajú preto, bo tí sú tej mienky, že poslanec nemusí voličom daný sľub zadržáť. My ale to hovoríme, že kto lže a zavádza, je ničomný galgan.

Považan.

Stará Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Ráče prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kresťane».

V centre Magury, v Starej Vsi pred novým rokom volili troch obecných výborníkov. Dve stránky stály proti sebe: gazdovská a židovsko-pánska. Gazdovia po viacerých smutných zkušenosťach a po porážke pred troma rokmi utrpenej chvála Bohu chytili sa lepšieho rozumu a držali spolu ako silná refaz, následkom čoho aj vydobili skvelé víťazstvo. Oddali 107 hlasov, kým protivná stránka mala len 85 hlasov. Vyvolení sú nasledujúci gazdovia: Anton Kovalsky, Jozef Grutka a Ján Tribsky ako riadni výborníci a Jozef Ovšonka ako náhradník. Židia a liberálni panáčkovia znovu chceli vraziť jedného žida do výboru — ako by ich tam už nebolo dosť — ale tá ich snaha bola zmarená skrze krásnu kresťanskú svornosť gazdov. Jestli sa aj o tri roky tak povedome budú držať, oni sa stanú pánmi vo výbore. Aby ale vo výbore mali zákony znajúcich mužov, na každý pád vyvolí si musia svojho pána farára ako aj katolíckeho advokáta pána Ličku, ktorý sa doteraz dokázal byť otvoreným katolíkom a úprimným priateľom Iudu.

Sláva starovesským gazdom!

Pozorovateľ.

***

Z Tovarník.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctená Redakcia!

Ráče prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Kresťane».

My sme tu odvisli Iudia a tak teda liberálni otroci sme boli posial. Teraz ale už ani Stummerovo pánsťvo ani cukrová dielňa sa nebude miešať do volieb. Bola to drahá zábava pre obidvoch. Aj hlavný úradník tovarnický je chorý a to snáď z tej príčiny, že sa pri poslednej voľbe tak veľmi paprčil. Jemu — dožije-li dobu voľby — zdravotný stav nedovolí miešať sa do voľby. Jestli vstúpia do seba daktorí duchovní otcovia, ktorí dosiaľ nepriateľsky alebo nevšímavo jednali pri voľbe, tak zlomíme rohy liberálom, ako sa to stalo v Zlatých Moravciach. Naša obec je filiálkou Veľkých Topolčan. Tešíme sa, že sme za farára dostali tuhého Iudáka Jána Bundala, rodáka to zo Skalice.

S Bohom

Ján L.

***

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o laskavé uverejnenie mojich niekoľko riadkov v našom Kresťane.

Počiatkom januára otrorily sa šesťtyždňové košíkarske naukobehy v nasledujúcich obciach: v Illašovciach, v Smižanoch, v Durande, v Kubachoch, v Žakovciach, v Lesnej, v Riehvalde, v Hanusovciach, v Starej Vsi, v Ruskinovciach, v Jablonove a v meste

Lubici, v Brutovciach ale otvorili drevopriemzselný naukobeh. V druhej polovici februára začínajú sa tiež šesťtyždňové naukobehy asice na týchto miestach: vo Vlachoch, v Hundsdorfe, vo Vikarfovciach, v Podolinei, v H ligovciach, v Relove, v Nedeci, v Nižných Lapšoch a v Lehnici.

Znovu prizvukujem, že tieto užitočné naukobehy len v tom pade budú mať do budúcnosti siahajúcu významnosť, jestli na týchto miestach čím skorej sriadia vrbové sady. Pri kus dobrej vôle uskutočniť sa to môže v každej obci a to tým viac, bo občania nemajú s tým žiadne nové výdavky, však štát okrem vrbových prútov k sadeniu potrebných, dáva ešte aj sto korún podpory za obrábanie jedného jutra. Časom mali by ale Iudia hodný osov z týchto vrbových sadov.

Teda len hor sa do práce, kde je možno, ešte toho roku!

Jeden miestny dozorca.

***

New-York (Amerika.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom «Kresťane».

V tomto veľkom meste, ktoré počítuje asi štyri milliony obyvateľov, je nás Slovákov dosť. Nám sa tu uchádza tvrdá práca. Nachádzame svoju potechu a čerpáme sily k trpezlivosti z náboženstva svojho a z nábožných spisov. Veľmi je nám obľúbený aj Váš «Kresťan», z ktorého sa vždy dozvieme dačo nového z našej vlasti. Každodenne spíname ruky k Bohu, aby už tak dlho nesedeli Iudu na krku tí hnusní, cirkvou zavrhnutí ošklivi liberáli. Nadovšetko moja rodina je Vám, pane redaktore, povďačná za to, že ste oznamovali výbornú modliacu knižku «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi» (dostal ju u dra Jozefa Janda, dekana v Nyitrapereszlény za 2 koruny); každodenne prosíme z nej sv. Jozefa za jeho mocnú ochranu. Dovolíte-li, aj inokedy Vás navštívim.

S Bohom

Anna Hnilica.

***

Levoča (Spiš. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím ráče popriať miesta týmto mojím pár riadkom v našom milom «Kresťane».

Dľa výkazu levočského matričného úradu minulého roku v Levoči narodilo sa 201 detí, 104 chlapcov a 97 dievčat, z tých bolo dľa vlerovyznania rim. katolíckych 155, gr. katolíckych 14, evanjelických 14, kalvínskych 2 a židovských 16. Zomrelo 213 osob, 118 mužských a 95 ženských, medzi zomrelými boli i dvaja tureckí vojaci. Dľa veku zomrelo niže dvoch rokov 60, medzi 2 a 10 rokom 15, medzi 10 a 20 rokom 13, medzi 20 a 30 rokom 17, medzi 30 a 40 rokom 19, medzi 40 a 50 rokom 17, medzi 50 a 60 rokom 17, medzi 60 a 70 rokom 20, medzi 70 a 80 rokom 26,

vyše 80 rokov zomrelo 9, 3 mužskí a 6 ženských. Sobášov bolo 49, katolíckych 38, evanjelických 5, 3 židovské a 3 miešané.

Štatistikár.

Rozmary a Žarty.

Pod papučou.

— Vaše peniaze alebo život! — skrikne zlodej na domáceho pána.

— Berte si obidvoje, len nezobudte moju ženu.

*

Stromfovaný.

— U nás má každá lepšia rodina kuchára — hovorí Rus ku Uhrovi.

— To je bagatel. U nás má každý obyčajný vojak kuchárku — odpovedal Uhor.

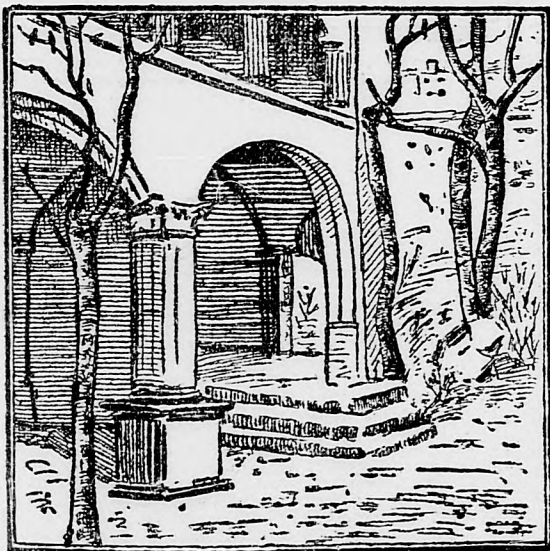
*

Pred súdom.

— Ako vyzeral ten človek, čo vytasil ten nôž? — pýta sa sudca svedka?

— To bol jeden nízky, nepatrný huncút, úprimne rečeno, celkom taká postava ako vy, pán sudca.

Hlavylámka.

Kde je biela žena?

Odkazy redakcie.

S. B. O. Príležitostne áno.

Dr. T. R. Veľmi vďačne v pokračovaniach. Srdečné vďaky.

A. S. P. Predovšetkým organizujte Katolícku ľudovú Jednotu.

Alfonso P. Pekne ďakujeme. Daj Vám Boh hojného požehnanie.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 28. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	---	kor.	23.10—23.75
» stolnobelohradská, nová	«	---	---	---	«	22.95—23.55
» peštianska, nová	«	---	---	---	«	23.00—23.65
« banátska, nová	«	---	---	---	«	23.45—24.25
Raž prvotriedna	«	---	---	---	«	19.25—19.45
« druhotriedna	«	---	---	---	«	19.05—19.25
Jačmeň nový, prvotriedny	«	---	---	---	«	18.40—19.00
Ovos prvotriedny	«	---	---	---	«	21.00—21.80
« druhotriedny	«	---	---	---	«	20.00—20.50
Datelinové sáme, červená datelina	«	---	---	---	«	200.00—210.00
« lucerna	«	---	---	---	«	110.00—136.00
Otruby drobné	«	---	---	---	«	12.00—12.26
« hrubé	«	---	---	---	«	12.00—12.20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20

č.	7	7½	8
K.	14.80	13.80	10.40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	---	---	---	---	kor.	36.00—56.00
Hrach lúpaný	«	---	---	---	«	30.00—32.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	---	---	---	«	30.00—32.00
Rasca (kmin)	«	---	---	---	«	81.00—81.00
Mak	«	---	---	---	«	135.00—136.00
Čukurica	«	---	---	---	«	18.30—18.60
Konopné sáme	«	---	---	---	«	29.50—31.00
Proso	«	---	---	---	«	---
Fazula strakavá	«	---	---	---	«	25.00—26.00
Fazula veľká biela	«	---	---	---	«	22.00—23.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	---	---	---	«	6.20—6.50
« ružové	«	---	---	---	«	8.40—9.00
« žlté	«	---	---	---	«	8.00—11.10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	---	kor.	159.00—160.00
Slanina mestská 4-kusová	«	---	---	---	«	128.00—129.00
« 3-kusová	«	---	---	---	«	139.00—140.00

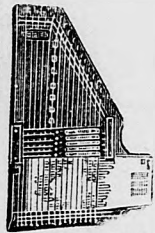
Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	---	---	---	kor.	45.00—46.00
« White-Star (***)	«	---	---	---	«	40.00—40.00
Čukor v klobúkoch	---	---	---	---	«	84.00—84.50
« kockový	---	---	---	---	«	88.50—89.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	---	---	«	64.50—65.00

Velké výhody
pri kupovaní v domácnosti
potrebných článkov a príle-
žitostných darov poskytuje
firma:

Hanns Konrad
cis. a král. zásielca
Brüx č. 3373. (Čechy).
Bohatého obsahu so 4000
vyobrazeniami opatrený
hlavný cenník táto firma na
žiadosť posielala každému
zdarma a franko. Niklové
vačkov hodinky K 4-20. —
Strieborné hodinky K 8-40.
Niklové budiček K 2-90. —
Pendlové hodiny K 8-50. —
Hodiny s kukučkou K 8-50.
Harmoniky K 5-—. Husle
K 5-80. Revolver K 6-—.

**Hneď môže
každý hrať**

na mojej ko-
lumb an gi-
tar-citare. —
No. 32. 43x
35 cm. veľ-
kosti so 41
strunami s
12 nótovými
listami k
podloženiu
kus po 12
hal. Žiadne
riziko záme-
na povolená.
S poštovou dobierkou, alebo pri
voprednom zaslaní peňazí roz-
posielala

HANNS KONRAD
cis. král. dvorný zásielca,
vývozný dom

Brüx, číslo 3347. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobraze-
niami na žiadosť každému posielala
sa zdarma a franko.

KOBERCE

s vytkanými na oboch stranách
rovnakými obrazmi: pes, lev, ty-
ger, jeleň, kôň, liška, krava atd

60 cm. šír. 120 cm. dlhá za K 2-—
75 „ „ 150 „ „ „ 2-90
85 „ „ 175 „ „ „ 3-90
100 „ „ 200 „ „ „ 4-90

doďá Vám:

JÁN OPOČENSKÝ
vo
Staré Pace

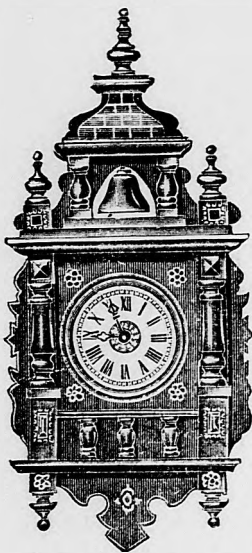
(Lechy).

Veľký obrázkový cenník na žia-
dosť ochotne posielala sa zdarma
a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.80 K, lepšie
12 korún. Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snah
mäkké jak pá-
per, drapané 30,
36, 42 K. — **Metove posteľe.**
A červeného cinovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 zpodná
perina 130 cm. dlhá, 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vole.
Trojdielový srstenný matrac na
jednu postel K 27.—. Lepšej ja-
kovosti K 33. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoľuje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsej, Lobes
134. pri Pilsen (Čechy).

BUDÍČEK

s hlasom vežového zvona.

No. 4440. I-a kvality s chodom
30 hodín, bije celé a pol hodiny,
so strojom budička pevného hlasu,
ako vežový zvon, v pekne rezanom
štíte, s pozlátenou ozdobou z me-
tallu, 56 cm. výšky, komplet
s tromi pozlátenými pondusami
kus po K 11-80.

No. 4440. S osvetleným číselníkom
cez noc K 12-40.

No. 4434. Budiček hlasu vežového
zvona, chodu 30 hodín, bije pol a
celé hodiny, v pol okruhom ráme
K 17-80.

No. 4434 1/2. Cez noc s osvetleným
číselníkom K 8-40.

Reálna 3-ročná záruka na písme.
Riziko vytvorené alebo návrat
peňazí.

Zasiela s poštovou dobierkou prvá
dielňa hodin

Hanns Konrad,
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx, č. 3341. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami darmo a franko.

**Najlepší český prameň
k objednaníu.**

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma pelbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
velmi fajne, ako snah biele,
driapané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papperie, sivé 6 K, 7
K; biele fajnové 10 K; naj-
fajnejšie papperie z prs 12 K,
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
velmi trvácim mäkkým perím
16 K; polpapperie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 8 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrázkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovoľené. Za nezopovedné
návrat peňazí obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy).

**Oznamy prijíma
administracia**

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Ohlas a upovedomenie.

Dávame úctopne na vedomosť cte-
nému obecnstvu, že naša šporkassa od
roku 1913. 1. Januára začnúc od vkladov
do šporkusse 4 1/2% úroky, teda bez
všetkého odtiahnutia, platíť bude.

Directia
Poprad-Felkanskej Šporkassy
v Poprade.

**Pred každým majú prednosť moje prima
solingenské britvy.**

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú záruku,
lebo sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obliahnuté,
k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zaslaná,
k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zaslaná,
Č. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 4/8 široká
K 1-70. Č. 8 02. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá,
4/8 široká K 2-20. Č. -703. s rúčkou na čierne vyhladenou
na 3/4 dutá, 4/8 široká K 2-50. Č. 8711 s rúčkou na čierne
vyhladenou na 1/2 dutá, 4/8 široká K 3-60. «Graziosa» britva,
zvlášte pánom holčom ju možno odporúčať. — Zaznačená
ochranná známka! Možno najst len u mojej firmy! Č. 22. s
rúčkou na čierne vyhladenou, nůž 4/8 široký, na 1/4 dute
brúsený K 3.—. Č. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nůž
4/8 široký na 1/2 dute brúsený K -90. Rizika niet! Objed-
návky vybavuje na dobierku alebo za vopred poslaný obnos.
Vývozný dom cis. král. dvorného líferana **HANNS KONRAD**
Brüx č. 3354. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami
zdarma a franko.

**Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.**

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznamenami !!

Ludvik Kállai motor dielna

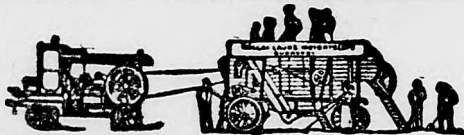
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej **Ludvika Kállai**

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojm vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlatobny stroj prítomnosti

Bez strojnika lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi
domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast
najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!